

Karta opisu zajęć - Sylabus			
Państwowa Akademia Nauk Stosowanych im. ks. Bronisława Markiewicza w Jarosławiu			
I. INFORMACJE PODSTAWOWE			
Nazwa zajęć: PEDAGOGIKA SPOŁECZNA		Cykl kształcenia rozpoczynający się w roku akademickim 2025/2026	
Nazwa kierunku studiów, poziom i profil kształcenia: Pedagogika przedszkolna i wczesnoszkolna, jednolite studia magisterskie o profilu praktycznym			
Język wykładowy: polski		Rodzaj zajęć: przygotowanie psychologiczno-pedagogiczne	
Rok studiów: I		Semestr: 1	
Liczba punktów ECTS przypisana zajęciom: 3		Koordynator zajęć: Imię, nazwisko, tytuł/stopień naukowy, adres e-mail:	
Jednostka organizacyjna: Wydział Humanistyczny			
FORMA PROWADZENIA ZAJĘĆ I LICZBA GODZIN			
Ogólna liczba godzin zajęć dydaktycznych na studiach stacjonarnych i niestacjonarnych z podziałem na formy:			
Studia stacjonarne		Studia niestacjonarne	
Wykład:	15	Wykład:	
Ćwiczenia:	15	Ćwiczenia:	
Laboratorium:		Laboratorium:	
Lektorat:		Lektorat:	
Projekt:		Projekt:	
Zajęcia praktyczne:		Zajęcia praktyczne:	
Seminarium:		Seminarium:	
Zajęcia terenowe:		Zajęcia terenowe:	
Praktyki zawodowe:		Praktyki zawodowe:	
Inna forma (jaka):		Inna forma (jaka):	
RAZEM:	30	RAZEM:	
II. INFORMACJE SZCZEGÓŁOWE			
Wymagania wstępne i dodatkowe:			
Ogólna wiedza z pedagogiki i teorii wychowania oraz psychologii.			
Cel (cele) kształcenia dla zajęć:			
- poznanie pojęć, celów i zadań pedagogiki społecznej a także środowiskowych uwarunkowań procesu wychowawczego i rozwoju człowieka w różnych okresach życia; - zapoznanie z różnymi problemami społecznymi (np. bezrobocie, bezdomność, sieroctwo) mającymi wpływ na wychowanie dziecka i jego funkcjonowanie w różnych rolach społecznych; - przedstawienie możliwości wykorzystania przez nauczycieli przedszkoli i klas I – III dorobku pedagogiki społecznej.			
EFEKTY UCZENIA SIĘ OKREŚLONE DLA ZAJĘĆ I ICH ODNIESIENIE DO EFEKTÓW UCZENIA SIĘ OKREŚLONYCH DLA KIERUNKU STUDIÓW			

Efekty uczenia się określone dla zajęć w kategorii wiedza, umiejętności oraz kompetencje społeczne oraz metody weryfikacji efektów uczenia się

UWAGA:

Dzielimy efekty uczenia się określone dla zajęć na kategorie wiedzy, umiejętności i kompetencji społecznych. Określone dla zajęć efekty uczenia się nie muszą obejmować wszystkich trzech kategorii i zależą od formy zajęć.

Symbol efektów uczenia się określonego dla zajęć*	Po zakończeniu zajęć i potwierdzeniu osiągnięcia efektów uczenia się, student w kategorii:	Odniesienie do efektów uczenia się określonych dla kierunku studiów (symbol efektów uczenia się)		
Wiedzy - zna i rozumie				
W01	kulturowe, antropologiczne, aksjologiczne i socjologiczne opisy współczesności: funkcje edukacji w życiu społeczeństw i egzystencji jednostek, typy i rolę ideologii w życiu społecznym, ulokowanie społeczne, blokady i możliwości rozwojowe różnych grup społecznych oraz elementy socjologii edukacji	K_W04		
Umiejętności - potrafi				
U01	interpretować działalność nauczycieli w kontekstach jej prowadzenia z wykorzystaniem posiadanej wiedzy w zakresie pedagogiki i psychologii, charakteryzować swoistość działania pedagogicznego, a także prezentować własne pomysły, wątpliwości i sugestie poparte rozbudowaną argumentacją teoretyczną;	K_U03		
Kompetencji społecznych - jest gotów do				
K01	doceniania znaczenia pedagogiki dla rozwoju osoby i prawidłowych więzi w środowiskach społecznych;	K_K06		
UWAGA! Zaleca się, aby w zależności od liczby godzin zajęć, liczba efektów uczenia się zawierała się w przedziale: 3-7, ale są to wartości umowne.				
TREŚCI PROGRAMOWE I ICH ODNIESIENIE DO FORM ZAJĘĆ I METOD OCENIANIA				
Treści programowe (uszczegółowione, zaprezentowane z podziałem na poszczególne formy zajęć, tj. wykład, ćwiczenia, laboratoria, projekty, seminaria i inne):				
Symbol treści programowych	Opis treści programowych	Forma zajęć	Metody dydaktyczne prowadzenia zajęć umożliwiające osiągnięcie założonych efektów uczenia się *	Metody weryfikacji osiągnięcia efektów uczenia się przypisanych do zajęć #
wykład				
TP-01	Geneza przedmiot i zadania pedagogikispołecznej – podstawowe pojęcia. Obszary zainteresowań teoretycznych i dziedziny praktyki pedagogiki społecznej. Podstawowe pojęcia.	wykład	Wykład problemowy prezentacja multimedialna	Zaliczenie pisemne - test

TP-02	Pojęcie środowiska i typologia środowisk. Wprowadzenie pojęć: środowisko i otoczenie. Środowisko naturalne (geofizyczne), społeczne i kulturowe, miasto i wieś	wykład	Wykład problemowy prezentacja multimedialna	Zaliczenie pisemne - test
TP-03	Rodzina jako środowisko wychowawcze – problemy dezorganizacji i przemiany funkcji rodziny. Struktura, typy rodzin oraz przemiany funkcji rodziny, rodziny dysfunkcyjne, alternatywne modele życia rodzinnego	wykład	Wykład problemowy prezentacja multimedialna	Zaliczenie pisemne - test
TP-04	Sieroctwo jako problem społeczny – przyczyny i rodzaj. Rodzinne i instytucjonalne formy pieczy zastępczej.	wykład	Wykład problemowy prezentacja multimedialna	Zaliczenie pisemne - test
TP-05	Przemiany środowiska wychowawczego szkoły - szkoła środowiskowa czy elitarna, kształtowanie kompetencji społecznych ucznia. Funkcje szkoły. Czynniki równego startu. Bariery i zagrożenia dostępu do oświaty. Próba określenia wizji współczesnego i przyszłego systemu edukacyjnego, kapitał ludzki	wykład	Wykład problemowy prezentacja multimedialna	Zaliczenie pisemne - test
TP-06	Agresja i przemoc w szkole. Definicja agresji i przemocy, źródła i przejawy agresji, czynniki warunkujące przemoc i agresję, programy profilaktyczne.	wykład	Wykład problemowy prezentacja multimedialna	Zaliczenie pisemne - test
TP-07	Grupa rówieśnicza jako środowisko wychowawcze. Pojęcie grupy w naukach społecznych. Definicja grupy rówieśniczej. Organizacja, struktura i funkcje. Typy przywództwa i komunikacji. Grupa rówieśnicza a socjalizacja.	wykład	Wykład problemowy prezentacja multimedialna	Zaliczenie pisemne - test
TP-08	Środowisko lokalne – przeobrażenia i przemiany. Środowisko lokalne – definicja. Wspólnota, a stowarzyszenie. Więzy w środowisku lokalnym. Koncepcja kręgów J. Pietera. Koncepcja sił społecznych wg H. Radlińskiej. Typy środowisk lokalnych	wykład	Wykład problemowy prezentacja multimedialna	Zaliczenie pisemne - test
TP-09	Środowisko lokalne – przeobrażenia i przemiany. Środowisko lokalne – definicja. Wspólnota, a stowarzyszenie. Więzy w środowisku lokalnym. Koncepcja kręgów J. Pietera. Koncepcja sił społecznych wg H. Radlińskiej. Typy środowisk lokalnych.	wykład	Wykład problemowy prezentacja multimedialna	Zaliczenie pisemne - test
ćwiczenia				

TP-10	Metody pracy społeczno-wychowawczej: metoda indywidualnych przypadków, metoda grupowa,, metoda organizowania środowiska, animacja społeczno-kulturalna oraz poradnictwo.	ćwiczenia	Referat, projekt, prezentacja multimedialna, dyskusja	prezentacja/referat, praca zaliczeniowa
TP-11	Ubóstwo kulturowe i nędza materialna jako zjawiska towarzyszące przemianom cywilizacyjnym. Marginalizacja i wykluczenie społeczne, problemy społeczne: bezrobocie, bezdomność, żebractwo, nowe ubóstwo itp.	ćwiczenia	Referat, projekt, prezentacja multimedialna, dyskusja	prezentacja/referat, praca zaliczeniowa
TP-12	Bieda dziecięca jako problem współczesnego społeczeństwa. Wielowymiarowość zagadnienia biedy, dzieci ulicy, bariery utrudniające prawidłowy rozwój dzieci, badania nad biedą dziecięcą, programy profilaktyczne (streetworking)	ćwiczenia	Referat, projekt, prezentacja multimedialna, dyskusja	prezentacja/referat, praca zaliczeniowa
TP-13	Pojęcie i organizacja czasu wolnego dzieci i młodzieży, zajęcia pozalekcyjne i pozaszkolne, wychowawcze problemy czasu wolnego (media, grupy preferujące patologiczne zachowania, brak nadzoru wychowawczego), przygotowanie wychowanków do wartościowego spędzania czasu wolnego	ćwiczenia	Referat, projekt, prezentacja multimedialna, dyskusja	prezentacja/referat, praca zaliczeniowa
TP-14	Udział dzieci i młodzieży w organizacjach i stowarzyszeniach społecznych; funkcja opiekuńczo – wychowawcza oraz integracyjna, i wynikające z nich zadania; formy działalności organizacji i stowarzyszeń w zakresie instytucjonalizacji pracy opiekuńczo- wychowawczej i k-o (w tym inspirowanie innowacji pedagogicznych w szkołach)	ćwiczenia	Referat, projekt, prezentacja multimedialna, dyskusja	prezentacja/referat, praca zaliczeniowa
TP-15	Wpływ mediów na realizację procesu dydaktyczno-wychowawczego - wady i zalety korzystania z internetu; wpływ mediów na zachowania agresywne i przemocowe, cyberbezpieczeństwo i cyberzagrożenia.	ćwiczenia	Referat, projekt, prezentacja multimedialna, dyskusja	prezentacja/referat, praca zaliczeniowa

Metody weryfikacji osiągnięcia efektów uczenia się określonych dla zajęć, powinny być zróżnicowane w zależności od kategorii, tj. inne dla kategorii wiedza i inne dla kategorii umiejętności i kompetencje społeczne.

Dla wykładu:

* np. wykład podający, wykład problemowy, ćwiczenia oparte na wykorzystaniu różnych źródeł wiedzy

np. egzamin ustny, test, prezentacja, projekt

Zaleca się podanie przykładowych zadań (pytań) służących weryfikacji osiągnięcia efektów uczenia się określonych dla zajęć.

ZALECANA LITERATURA (w tym pozycje w języku obcym)

Literatura podstawowa (powinna być dostępna dla studenta w uczelnianej bibliotece):

E. Marynowicz- Hetka, Pedagogika społeczna Tom 1. Podręcznik akademicki, Warszawa: Wydawnictwo Naukowe PWN, Warszawa, druk 2024, wyd. 1, 2006.

E. Marynowicz- Hetka, Pedagogika społeczna Tom 2. Podręcznik akademicki, Warszawa: Wydawnictwo Naukowe PWN, Warszawa, druk 2017, wyd. 1, 2007.

P. Czarniecki, Pedagogika społeczna, podstawowe pojęcia i definicje . "Społeczeństwo i Edukacja" Międzynarodowe Studia Humanistyczne Nr 1/2012.

E. Marynowicz-Hetka, Pedagogika społeczna: podręcznik akademicki, PWN, Warszawa 2006.

Ustawa o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej. Dz.U. 2024., poz.177.

Literatura uzupełniająca:

M. Szymański, Edukacja w zmieniającym się społeczeństwie, Warszawa: Difin, 2021.

E. Marynowicz- Hetka, Pedagogika społeczna, Łódź: Wydawnictwo Uniwersytetu Łódzkiego, 2019 (eBook).

Pedagogika społeczna - kręgi poszukiwań / red. A. Przećławska. Warszawa: Wydawnictwo Akademickie "Żak", 1996.

Pedagogika społeczna wobec problemów współczesnej młodzieży: polska pedagogika społeczna na początku XXI wieku / red. nauk. B. Chrostowska, Ewa Kantowicz, Cezary Kurkowski. Toruń: Wydawnictwo Edukacyjne "Akapit", 2010.

III. INFORMACJE DODATKOWE

BILANS PUNKTÓW ECTS

OBCIĄŻENIE PRACĄ STUDENTA (godziny)

Forma aktywności	Liczba godzin *
Godziny zajęć (według harmonogramu) z nauczycielem akademickim lub inną osobą prowadzącą zajęcia	30
Praca własna studenta	45
SUMA GODZIN:	75

OBCIĄŻENIE PRACĄ STUDENTA (punkty ECTS) 3

		Liczba punktów ECTS	
SUMARYCZNA LICZBA PUNKTÓW ECTS PRZYPISANYCH DO ZAJĘĆ	Praca studenta wymagająca bezpośredniego kontaktu z nauczycielem akademickim lub inną osobą prowadzącą zajęcia	Ogółem: 3	1,2
	Praca własna studenta		1,8

* godziny lekcyjne, czyli 1 godz. oznacza 45 min;

OPIS PRACY WŁASNEJ STUDENTA:

Praca własna studenta musi być precyzyjnie opisana, uwzględniając charakter praktyczny zajęć. Należy podać symbol efektu uczenia się, którego praca własna dotyczy oraz metody weryfikacji efektów uczenia się stosowane w ramach pracy własnej.

Przykładowe formy aktywności: (1) przygotowanie do zajęć, (2) opracowanie wyników, (3) czytanie wskazanej literatury, (4) napisanie raportu z zajęć, (5) przygotowanie do egzaminu, opracowanie projektu.

opracowanie referatu, prezentacji – U01, K01

studiowanie wskazanej literatury, przygotowanie do zaliczenia- W01

KRYTERIA OCENIANIA

Ocena kształtująca:

a) w zakresie wykładów:

dyskusja po wykładzie, nawiązanie do treści z wcześniejszych wykładów, sondaż zrozumienia nowych treści, wskazówki bibliograficzne, motywowanie do samodzielnego opracowywania prezentacji zagadnień programowych

b) w zakresie ćwiczeń:

- na podstawie oceny bieżącego postępu realizacji zadań.

1. Określanie i wyjaśnianie studentom celów uczenia się i kryteriów osiągnięcia celów (określenie i wyjaśnienie studentom oczekiwań: nauczyciel wyjaśnia studentom, co będzie podlegało ocenie i tego od nich wymaga).

2. Organizowanie dyskusji, zadawanie pytań i zadań, uzyskując informację na temat procesu uczenia się studentów.

3. Udzielanie studentom informacji zwrotnej, która umożliwi im widoczny postęp w nauce i będzie zawierała odpowiedź na pytania: Co student zrobił dobrze? Co i jak student ma poprawić? Jak student ma się dalej uczyć, aby się rozwijać i robić postępy?

4. Umożliwianie studentom wzajemnego korzystania ze swojej wiedzy i umiejętności (poprzez pracę w grupach i parach, wzajemne nauczanie, ocenę koleżeńską).

5. Wspomaganie studentów, by stali się autorami procesu swojego uczenia się (rozwijanie u studentów wiary w swoje możliwości, motywacji do nauki i zaangażowania, odpowiedzialności za swój proces uczenia się).

Ocena podsumowująca:

Wykład: Ocena z zaliczenia pisemnego w formie testu

Liczba punktów wymagana do zaliczenia (51% maksymalnej liczby punktów możliwych do uzyskania).

Punktacja/oceny:

91%-100% - bdb.

81%-90% - db. plus

71%-80% - db.

61%-70% - dst. plus

51%-60% - dst.

0%-50% - ndst.

Ćwiczenia: Na ocenę podsumowującą składają się oceny cząstkowe zdobyte w trakcie ćwiczeń: referat, prezentacja, praca zaliczeniowa.

Student uzyskuje ocenę:

- bardzo dobra – gdy posiada wyczerpującą wiedzę z zakresu problematyki omawianej w trakcie zajęć i bezbłędnie odpowiada na pytania (bezbłędnie definiuje pojęcia i dokonuje ich pogłębionej charakterystyki) oraz potrafi dokonać analizy i oceny konkretnych zagadnień problemowych i potrafi proponować różnorodne rozwiązania konkretnych przypadków praktycznych;

- plus dobra – gdy posiada rzetelną wiedzę z przedmiotowego zakresu, odpowiada bez błędów merytorycznych i formalno-językowych (poprawnie definiuje pojęcia i poprawnie charakteryzuje poszczególne zagadnienia oraz potrafi dokonać analizy i oceny konkretnych zagadnień problemowych);

- dobra – gdy posiada rzetelną wiedzę z przedmiotowego zakresu, odpowiada bez poważnych błędów merytorycznych i formalno-językowych (poprawnie definiuje pojęcia i poprawnie charakteryzuje poszczególne zagadnienia oraz potrafi dokonać analizy i oceny konkretnych zagadnień problemowych);

- plus dostateczna – gdy posiada podstawową wiedzę z zakresu problematyki omawianej w trakcie zajęć, nie (definiuje podstawowe pojęcia i dokonuje ich ogólnej charakterystyki);

- dostateczna – gdy posiada podstawową wiedzę z zakresu problematyki omawianej w trakcie zajęć (definiuje podstawowe pojęcia i dokonuje ich ogólnej charakterystyki), a ewentualne popełniane błędy merytoryczne nie są rażące;

- niedostateczna – gdy nie posiada podstawowej wiedzy z zakresu problematyki omawianej w trakcie zajęć (nie potrafi zdefiniować podstawowych pojęć i dokonać ich ogólnej charakterystyki).

INFORMACJA O PRZEWIDYWANEJ MOŻLIWOŚCI WYKORZYSTANIA KSZTAŁCENIA NA ODLEGŁOŚĆ Istnieje możliwość prowadzenia części zajęć wykładowych w e-learningu na warunkach zgodnych z aktualnym rozporządzeniem J.M Rektora PANS